

Remissvar av Tryggare hem för barn, SOU 2022:71

Socialnämnden i Karlskrona kommun, hädanefter endast socialnämnden, delar det mesta i betänkandet av "Utredningen om vikten av trygghet och kontinuitet för barn i utsatta situationer" men vill i inledningen lyfta fram några generella synpunkter. Socialnämnden delar utredningens egen slutsats om att det är en brist i utredningen att barns åsikter inte kunnat inhämtas på annat sätt än genom vuxna som tidigare varit barn eller vuxna som representerat barn, ett tillvägagångssätt som inte överensstämmer med intentionerna i Barnkonventionen och socialnämnden befarar att utredningen saknar en viktig kunskapskälla.

Socialnämnden noterar att utredningen lyfter att förändringarna i betänkandet inte kommer att innebära någon kostnadsökning samtidigt lyfts förslag som är nya och kvalitetshöjande. Exempelvis nämns ny insats för placerade barns biologiska föräldrar, socialnämnden delar utredningens uppfattning om att en sådan insats behövs. Inom socialnämnden i Karlskrona kommun pågår därför en utveckling av en sådan insats, den är kvalitetshöjande men inte gratis. Socialnämnden önskar som en försiktighetsåtgärd att kostnadsutvecklingen utifrån betänkandet på något sätt följs upp.

Inom familjehemsvården pågår det fler utredningar, socialnämnden vill framföra vikten av att dessa utredningar samordnas för att säkra kommunernas följsamhet och rättssäkerhet samt att dessa andra utredningar fångar placerade barns skolgång och rättighet till hälsoundersökningar, då här finns stora förbättringsbehov för att säkra jämställda uppväxtvillkor för det placerade barnet.

6.2.6 Råd och stöd till barnet

Kommentar

En förälder kan väcka talan enligt 6 kap. 10 § FB om att återfå vårdnaden. Detta är en sak som socialnämnden vet kan få familjehemsföräldrar att tveka inför att genomföra en vårdnadsöverflytt då de i fall där biologiska föräldrar stämmer dem på vårdnaden själva blir part i den civilrättsliga tvist som följer, med de svårigheter som kommer med det, såväl juridiskt och ekonomiskt som känslomässigt för familjehemsföräldrar och barn.

Vidare saknas i förslagen problematisering kring när en vårdnadsöverflytt inte faller väl ut och hur socialnämnden då ska hantera dessa fall.

6.4.2, 11.2.2: Återföreningsprincipen tydliggörs

Kommentar

Socialnämnden håller med om att förslaget i sin helhet kommer att ge positiva konsekvenser för barn. Dock vill nämnden lyfta fram och problematisera återförening som det centrala. När återförening är huvudregeln i frågor om vårdnadsöverflytt finns det en risk att barnets bästa och behov inte kommer i främsta rummet. Socialnämnden menar att om återförening är det centrala kommer alla bedömningar att speglas av denna syn och att om barnets bästa faktiskt är att få stanna i familjehemmet kommer denna bedömning bli underordnad återförening, oavsett barnets bästa. En mer neutral hållning hade varit att föredra, att det faktiskt var barnets bästa som var det centrala begreppet och att därefter kom bedömning om det var återförening eller att få stanna i sitt familjehem som är det bästa för barnet. Risken finns att yrkeskåren blir för ängslig att föreslå en vårdnadsöverflytt även om det är det bästa för barnet då det centrala begreppet, återförening, blir det styrande.

6.4.6 Stödet till barn, särskilt förordnade vårdnadshavare och föräldrar efter en vårdnadsöverflyttning ska stärkas.

Kommentar

Socialnämnden har precis som i utredningen erfarit att vårdnadsöverflyttningar inte har kunnat genomföras för att familjehemsföräldrarna blir av med det stöd de erhållit av socialtjänsten. Socialnämnden tycker att detta är positivt att placeringskommunen kan fortsätta att ge familjehemsföräldrarna stöd efter vårdnadsöverflyttningen, det gagnar barnets bästa, men socialnämnden delar SKR´s farhåga som i sitt remissvar pekar på att det finns en otydlighet om vems ansvar det är placerings- eller bosättningskommunen och menar att frågan behöver utredas ytterligare.

7.3.12 Barnet och det offentliga biträdet ska ha rätt att ta del av uppgifter av betydelse

Kommentar

Socialnämnden instämmer i att barnets offentliga biträde behöver en lagstadgad rätt till insyn och information. Däremot menar socialnämnden att lagtexten riskerar att bli för otydlig, så som den formulerats i den föreslagna nya bestämmelsen i FB 20:10a§.

Även om barnet inte är part i juridisk mening i ärendet bör en formulering som tydliggör att det är samma tillgång till information som en part har, som ska eftersträvas. "Uppgifter som kan vara av betydelse" lämnar enligt socialnämnden ett för stort bedömningsutrymme för den som ska avgöra vad som kan vara av betydelse. Socialnämnden menar att själva texten i 7.3.12 inte heller bidrar till att skapa den tydlighet som behövs, om syftet varit att låta betänkandet ge vägledning snarare än lagtexten.

Möjligen kan samma formuleringar som används i lagen för att beskriva partsinsynen (exempelvis i OSL) användas även i den nu föreslagna FB 20:10a§ oaktat att det inte varit meningen att göra barnet till part - det skulle då bli tydligare vilken sorts rätt det är barnet/ombudet har.

Ett annat alternativ är att i en kommande proposition arbeta in en förtydligande text kring vad "uppgifter som kan vara av betydelse" faktiskt innebär med tydligare jämförelser med partsinsyns-begreppet än vad som finns i betänkandet.

För Socialnämnden i Karlskrona kommun

Anders Jonasson

Socialnämndens ordförande